

สรุปข่าวรัฐสภา

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

การประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๕ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา นายชวน หลีกภัย ประธานรัฐสภา เป็นประธานการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๕ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) โดยมี ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย รองประธานรัฐสภา ผลัดเปลี่ยนทำหน้าที่ประธานการประชุม

(๑) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม

ด้วยประธานรัฐสภาในฐานะประธานหน่วยประจำชาติไทยในสหภาพรัฐสภา (IPU) สหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก (APPU) และสมาชิกรัฐสภาอาเซียน (AIPA) ได้เรียกประชุมใหญ่สามัญประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ของหน่วยประจำชาติไทย ทั้ง ๓ หน่วย ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ณ ห้องประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา โดยเริ่มการประชุมภายหลังเสร็จสิ้นการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๕ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) จึงขอเชิญสมาชิกรัฐสภาในฐานะสมาชิกหน่วยประจำชาติไทย เข้าร่วมการประชุม

ที่ประชุมรับทราบ

(๒) รับรองรายงานการประชุม

(ไม่มี)

(๓) เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว

๑. ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๕๖ และเพิ่มหมวด ๑๕/๑) ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว

ซึ่งเป็นการพิจารณาต่อจากการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๔ ในมาตรา ๒๕๖/๓

มาตรา ๒๕๖/๓

มีการแก้ไข

มีการพิจารณาขอสงวนความเห็น และผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

ประเด็น ลักษณะของบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อาทิจำราชการการเมืองผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เช่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะรัฐมนตรี สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ รวมถึงองค์การความสงบแห่งชาติ และผู้ฝึกฝักรัฐประหาร ให้การสนับสนุนรัฐประหาร หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองทุกตำแหน่งในรัฐบาลของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ทั้งนี้ มีสมาชิกฯ อภิปรายเพิ่มเติมขอให้พระภิกษุสงฆ์ สามารถเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้

คณะกรรมการพิจารณา ตอบชี้แจงดังนี้ คุณสมบัติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีความสำคัญอย่างยิ่ง คณะกรรมการพิจารณา พิจารณาโดยคำนึงถึงความเหมาะสม เหตุผลสำคัญคือคุณสมบัติลักษณะต้องห้ามที่กำหนดไว้นั้น เป็นมาตรฐาน เป็นความเหมาะสมและเป็นเหตุเป็นผล บุคคลที่จะทำหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรควรมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับผู้ที่เข้ามาดำรงตำแหน่งทางการเมือง จึงขอยืนยันตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ พระภิกษุสงฆ์อยู่ในฐานะที่กราบไหว้ มิควรเข้ามายุ่งเกี่ยวทางการเมือง เพื่อให้เกิดความแตกแยก ไม่เคารพพระภิกษุสงฆ์ จนทำให้เกิดความเสื่อมเสียต่อศาสนาได้

ที่ประชุมมีมติเห็นด้วยกับร่างที่มีการแก้ไข ด้วยคะแนน ๕๖๖ เสียง และที่ประชุมเห็นด้วยกับร่างของคณะกรรมการที่มีการแก้ไข ๕๓๙ เสียง

มาตรา ๒๕๖/๔

คณะกรรมการการตัดออก

มีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

ที่ประชุมเห็นด้วยกับที่คณะกรรมการฯ เสียงข้างมากให้มีการตัดออก ด้วยคะแนน ๕๘๙ เสียง

มาตรา ๒๕๖/๕

มีการแก้ไข

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น และผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

ประเด็น การกำหนดจำนวนประชากรต่อจำนวนสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญในแต่ละเขตในการเลือกตั้ง และใช้เขตเป็นการแบ่งเขตเลือกตั้ง

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น และผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ อภิปรายดังนี้ เพื่อให้เป็นไปตามหลักการของความเท่าเทียมและความเสมอภาคในทุกพื้นที่ โดยเสนอให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญจำนวน ๒๐๐ เขต ๒๐๐ คน ใช้การแบ่งเขตแบบเดียวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เปิดโอกาสให้คนที่มีความรู้ความสามารถในพื้นที่ที่ตนเองสังกัดอยู่ ได้เข้ามาเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อเสนอข้อคิดเห็นและสะท้อนปัญหาที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศในการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นรัฐธรรมนูญเพื่อแก้ไขปัญหาปากท้องของประชาชนได้

คณะกรรมการฯ ตอบชี้แจงดังนี้ คณะกรรมการฯ เสียงส่วนใหญ่ เสนอให้สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญมีจำนวน ๒๐๐ เขต ๒๐๐ คน ใช้จังหวัดเป็นการแบ่งเขตเลือกตั้ง เพราะการใช้ประเทศเป็นเขตเลือกตั้งจะกว้างเกินไป ใช้ระบบหนึ่งคนหนึ่งเสียงมีอายุการทำงาน ๒๔๐ วัน โดยไม่ต้องมีการเลือกตั้งซ่อม

ที่ประชุมมีมติดังนี้

๑. เห็นด้วยให้มีการแก้ไข ด้วยคะแนน ๖๐๑ เสียง

๒. ไม่เห็นด้วยตามที่คณะกรรมการฯ เสียงข้างมากมีการแก้ไข ด้วยคะแนน ๓๗๙ เสียง

๓. เห็นด้วยกับการแก้ไขของกลุ่มกรรมาธิการที่ขอสงวนความเห็น ด้วยคะแนน ๓๙๔ เสียง

๔. เห็นด้วยกับนายวิเชียร ขวลิต นายกล้าณรงค์ จันทิก และนางกรณิศ งามสุคนธ์รัตนา

กรรมาธิการ ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๒๕๖/๕ ดังนี้ มาตรา ๒๕๖/๕ สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้ใช้วิธีการออกเสียงโดยตรงและลับ โดยให้แต่ละเขตการเลือกตั้งมีสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญได้เขตละหนึ่งคน ด้วยคะแนน ๓๙๕ เสียง

มาตรา ๒๕๖/๖

มีการแก้ไข

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น และผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

ประเด็น การจัดทำให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ และการกำหนดระยะเวลาให้มีการเลือกตั้ง

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น และผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ อภิปรายดังนี้ สำหรับการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาซึ่งต้องกำหนดให้เป็นวันเดียวกันทั่วประเทศ สำหรับวันที่กรรมาธิการขอสงวนความเห็นคือ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดทำให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จจากที่กรรมาธิการเสียงข้างมาก ระบุไว้ ๙๐ วัน เป็น ๖๐ วัน โดยให้ผู้มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งได้หนึ่งคน และจะลงคะแนนเลือกผู้สมัครผู้ใด หรือจะลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเลยก็ได้ รวมทั้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดทำให้มีการแนะนำตัวผู้สมัครอย่างเท่าเทียมกัน รวมถึงให้ผู้สมัครแสดงวิสัยทัศน์เกี่ยวกับแนวคิดในการร่างรัฐธรรมนูญ และในระหว่าง

การเลือกตั้งผู้สมัครสามารถประชาสัมพันธ์ตัวเองได้เปิดกว้างอย่างทั่วถึงและเสรี สามารถพูดถึงแนวคิดเกี่ยวกับการร่างรัฐธรรมนูญได้ โดยให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด รวมถึงการจัดให้มีการออกเสียงลงคะแนนก่อนวันเลือกตั้ง และการใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรด้วย รวมทั้งขอให้เพิ่มข้อความในมาตรา ๒๕๖/๖ วรรคเก้า คือห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ ด้วยกฎหมายกระทำการใด ๆ เพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ หากฝ่าฝืนถือว่าเป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงและผิดจริยธรรมอย่างร้ายแรงด้วย รวมทั้งเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปอย่างสุจริตเที่ยงธรรมเป็นไปตามหลักกฎหมาย และได้ผู้มีความรู้ความสามารถมาปฏิบัติหน้าที่ได้เต็มกำลังความสามารถ ไม่ต้องอิงฐานเสียงจากพรรคการเมือง ไม่ถูกครอบงำจากกลุ่มการเมือง

ที่ประชุมมีมติเห็นด้วยกับร่างที่มีการแก้ไข ด้วยคะแนน ๕๑๐ เสียง และที่ประชุมเห็นด้วยกับร่างของคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งมากที่มีการแก้ไข ๕๒๙ เสียง

มาตรา ๒๕๖/๗

คณะกรรมการการเลือกตั้ง

มีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

ที่ประชุมเห็นด้วยกับที่คณะกรรมการฯ เสียงข้างมากมิให้มีการตัดออก ด้วยคะแนน ๕๘๙ เสียง

มาตรา ๒๕๖/๘

คณะกรรมการการเลือกตั้ง

มีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

ที่ประชุมเห็นด้วยกับที่คณะกรรมการฯ เสียงข้างมากมิให้มีการตัดออก ด้วยคะแนน ๕๗๗ เสียง

มาตรา ๒๕๖/๙

คณะกรรมการการเลือกตั้ง

มีกรรมการขอสงวนความเห็น และมีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

ที่ประชุมเห็นด้วยกับที่คณะกรรมการฯ เสียงข้างมากมิให้มีการตัดออก ด้วยคะแนน ๕๘๑ เสียง

มาตรา ๒๕๖/๑๐

มีการแก้ไข

มีกรรมการขอสงวนความเห็น และผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

ประเด็น การเริ่มต้นและการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ

มีกรรมการขอสงวนความเห็น และผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ อภิปรายดังนี้ สมาชิกภาพของสภาร่างรัฐธรรมนูญสิ้นสุดลงเมื่อสภาร่างรัฐธรรมนูญสิ้นสุดลง ตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติ ตามมาตรา ๒๕๖/๒ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๕๖/๓ เมื่อตำแหน่งของสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญว่างลงเพราะเหตุใดนอกจากที่ถึงคราวออกให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการเลื่อนบุคคลผู้ที่ได้คะแนนในลำดับต่อไปในการเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นบุคคลผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่าง ภายในเวลาที่กำหนดสิบห้าวัน เพื่อประโยชน์แห่งการขจัดส่วนได้ส่วนเสีย ห้ามมิให้สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา หรือดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่น นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง เพื่อมิให้ใช้อำนาจในการร่างกฎหมายเพื่อประโยชน์ของตนเองในอนาคต ป้องกันการครอบงำทางการเมือง จึงควรให้สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญเว้นวรรคทางการเมืองนับแต่วันที่สมาชิกภาพสิ้นสุดลง

นอกจากนี้ คณะกรรมาธิการฯ ขอสงวนความเห็นในประเด็นการเลื่อนลำดับขึ้นมาได้โดยทันที โดยไม่ต้องมีการเลือกตั้งใหม่ อีกทั้งประหยัดงบประมาณในการเลือกตั้ง ให้ผู้อยู่ในลำดับถัดไปได้มีโอกาสทำงานอย่างคุ้มค่า การเลื่อนลำดับขึ้นมา เป็นการสะท้อนความต้องการของประชาชนในพื้นที่

คณะกรรมาธิการฯ ตอบชี้แจงดังนี้ การเปลี่ยนแปลงในมาตรา ๒๕๖/๑๐ เพื่อให้สอดคล้องกับ ๒๕๖/๑ การเลื่อนลำดับขึ้นมาอาจไม่ปลอดภัยต่อคนที่ได้คะแนนลำดับแรก จึงไม่ได้ระบุในประเด็นนี้ จึงให้สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญที่เหลืออยู่ดำเนินการต่อไปตามจำนวนที่เหลืออยู่ ไม่ต้องเลือกตั้งใหม่ สำหรับการเว้นวรรคทางการเมืองของสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญนั้น เปิดกว้างให้ทุกกลุ่มอาชีพมีโอกาสเข้ามาทำหน้าที่ จึงไม่จำเป็นต้องมีการระบุให้เว้นวรรคทางการเมือง แต่หากจะมีให้ไปเขียนระบุในชั้นสภาร่างรัฐธรรมนูญแทน

ที่ประชุมมีมติเห็นด้วยกับร่างที่มีการแก้ไข ด้วยคะแนน ๕๖๙ เสียง และที่ประชุมเห็นด้วยกับร่างของคณะกรรมาธิการเสียงข้างมากที่มีการแก้ไข ๕๗๑ เสียง

มาตรา ๒๕๖/๑๑

ไม่มีการแก้ไข

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น และผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

ประเด็น การแต่งตั้งกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น และผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ อภิปรายขอเพิ่มเติมความใน มาตรา ๒๕๖/๑๑/๑ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญครั้งแรก ให้สภาร่างรัฐธรรมนูญตั้งคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วยกรรมาธิการจำนวน สี่สิบห้าคน ซึ่งมาจากสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญที่สภาร่างรัฐธรรมนูญมอบหมายจำนวนสามสิบห้าคนและ บุคคลอื่นที่สภาร่างรัฐธรรมนูญตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านกฎหมายมหาชน ด้านรัฐศาสตร์หรือรัฐประศาสนศาสตร์ ด้านเศรษฐกิจหรือสังคม หรือมีประสบการณ์ ด้านการเมือง ด้านการร่างรัฐธรรมนูญ หรือด้านอื่นที่จะเป็นประโยชน์ในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ และอาจารย์ ในสถาบันการศึกษาของรัฐหรือเอกชนซึ่งที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทยเสนอจำนวนสิบคน เพื่อจัดทำร่างรัฐธรรมนูญเสนอต่อสภาร่างรัฐธรรมนูญ หรือดำเนินการอื่นตามที่สภาร่างรัฐธรรมนูญมอบหมาย เพื่อประโยชน์ในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ในกรณีที่สภาร่างรัฐธรรมนูญเห็นสมควรแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญที่คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญจัดทำในเรื่องใด ให้คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขร่าง ตามที่สภาร่างรัฐธรรมนูญมีความเห็นดังกล่าว

คณะกรรมาธิการฯ ขอยืนยันตามที่คณะกรรมาธิการฯ ระบุไว้

ที่ประชุมมีมติเห็นด้วยกับร่างที่ไม่มีการแก้ไข ด้วยคะแนน ๕๗๘ เสียง

มาตรา ๒๕๖/๑๒

ไม่มีการแก้ไข

มีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

ที่ประชุมมีมติเห็นด้วยกับร่างที่ไม่มีการแก้ไข ด้วยคะแนน ๕๖๔ เสียง

มาตรา ๒๕๖/๑๓

มีการแก้ไข

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น และผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

ประเด็น กำหนดเวลาในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จของสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ การกำหนดกรอบในการแก้ไขเพิ่มเติมหมวด ๑ บททั่วไป และหมวด ๒ พระมหากษัตริย์ ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย

มีกรรมวิธีการขอสงวนความเห็น และผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ อภิปรายในประเด็น ความชัดเจนในการร่างรัฐธรรมนูญที่จะไม่นำไปสู่ความขัดแย้งในสังคม การที่จะไม่มีการแก้ไขในหมวดที่ เกี่ยวข้องกับสถาบัน และการแก้ไขเพิ่มเติมหมวด ๑ บททั่วไป และหมวด ๒ พระมหากษัตริย์ ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย จะกระทำมิได้รวมทั้งบทบัญญัติอื่นใดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่เกี่ยวกับ พระมหากษัตริย์จะกระทำมิได้เว้นแต่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมที่ทำให้การปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เพื่อปกป้องการร่างรัฐธรรมนูญให้เป็นไป อย่างชอบธรรม ควรต้องกำหนดกรอบ ในการแก้ไขรัฐธรรมนูญอย่างชัดเจนว่า การจัดทำร่างรัฐธรรมนูญที่มีผล เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหมวด ๑ บททั่วไป และหมวด ๒ พระมหากษัตริย์ รวมทั้งพระราชอำนาจของ พระมหากษัตริย์ในหมวดอื่นของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยจะกระทำมิได้และต้องบัญญัติไว้ใน บทเฉพาะกาลให้มาตรา ๒๖๙ มาตรา ๒๗๒ และมาตรา ๒๗๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ยังคงมี ผลใช้บังคับต่อไปกรณีรัฐสภาวินิจฉัยว่าเมื่อสภาร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างรัฐธรรมนูญมีลักษณะตามเสร็จ แล้ว ให้ส่งศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าเป็นการชอบด้วยวรรคห้าหรือไม่ ศาลรัฐธรรมนูญต้องวินิจฉัย ให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับร่างรัฐธรรมนูญ หากศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างรัฐธรรมนูญได้ บัญญัติไว้ไม่เป็นไปตามวรรคห้าให้ส่งร่างรัฐธรรมนูญคืนแก่สภาร่างรัฐธรรมนูญดำเนินการแก้ไข กรณีที่สภา ร่างรัฐธรรมนูญไม่แก้ไขให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ให้ร่างรัฐธรรมนูญเป็นอันตกไป บทบัญญัติ ต่าง ๆ ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ชาติหรือหมวด ๙ การชดเชย แห่งผลประโยชน์ หรือเงื่อนไขในการพิจารณาพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย ตามมาตรา ๑๔๔ หรือบทบัญญัติที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ ตามรัฐธรรมนูญ รวมทั้งบทบัญญัติหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศเป็นบทบัญญัติที่ต้องมีบัญญัติไว้ในร่างรัฐธรรมนูญด้วย

รวมทั้ง จัดให้มีการเผยแพร่เนื้อหาสาระและความคืบหน้าในการร่างรัฐธรรมนูญ ผ่านสื่อมวลชน สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และเวทีแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ในการเผยแพร่เนื้อหาสาระของ ร่างรัฐธรรมนูญนั้น ประชาชนสามารถร่วมแสดงความคิดเห็นต่อร่างรัฐธรรมนูญได้โดยเสรีภายใต้บทบัญญัติ ของกฎหมาย ทั้งก่อนและหลังการออกเสียงประชามติในระหว่างการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ ให้สภาร่าง รัฐธรรมนูญแจ้งให้คณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา องค์กรตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานของรัฐที่ เกี่ยวข้อง เพื่อแสดงความคิดเห็นหรือมีข้อเสนอแนะอื่นใดในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และภายในกำหนดเวลาที่สภาร่างรัฐธรรมนูญกำหนด

คณะกรรมการฯ ตอบชี้แจงดังนี้ เวลาในการดำเนินงานของสภาร่างรัฐธรรมนูญนั้นกำหนด ไว้ ๒๔๐ วัน เป็นเวลาที่เหมาะสมที่สุด เพราะแต่ละขั้นตอนใช้เวลาพอสมควร ทั้งในขั้นตอนของการทำความเข้าใจ การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบ และการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ทั้งนี้หากสามารถ ดำเนินการได้เสร็จก่อน ๒๔๐ วัน ย่อมสามารถทำได้ สำหรับเนื้อหาในมาตรา ๒๕๖/๑๓ คือหมวด ๑ และ หมวด ๒ ความเห็นในคณะกรรมการคือ ไม่แก้ไขในสองหมวดนี้ ซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์ของหลักการและ เหตุผลของทุกร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญที่เสนอมา ที่มาของการยกเว้นเนื่องจาก ไม่มีประเด็นที่เป็นปัญหาที่ต้อง แก้ไข มีความครบถ้วนอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องแก้ไข เป็นการป้องกันเชิงนิรนัยของร่างรัฐธรรมนูญและ เพื่อไม่ให้เกิดกระแสความขัดแย้งในสังคม ลดความกังวลของคนในสังคม กลไกในการแก้ไขหมวด ๑ และ ๒ นั้น ต้องผ่านการทำประชามติก่อน ให้ประชาชนตัดสินใจว่าจะแก้หรือไม่ เนื่องจากเป็นเรื่องใหญ่ ควรให้ประชาชน ผู้เป็นเจ้าของประเทศเป็นผู้ตัดสินใจ มิใช่ให้อำนาจสภาร่างรัฐธรรมนูญเป็นผู้แก้ไข แต่ต้องให้ประชาชน

ให้ความเห็นชอบให้แก่ไข จึงจะแก้ไขได้ ดังนั้นข้อสรุปที่มีการพิจารณาอย่างรอบคอบแล้ว และเป็นไปตามหลักการสำคัญคือ ปกป้องสถาบันฯ

ที่ประชุมมีมติเห็นด้วยกับร่างที่มีการแก้ไข ด้วยคะแนน ๕๔๔ เสียง และที่ประชุมเห็นด้วยกับร่างของคณะกรรมการเสียงข้างมากที่มีการแก้ไข ๓๔๙ เสียง

มาตรา ๒๕๖/๑๔

มีการแก้ไข

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น และผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

ประเด็น การพิจารณาและจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ การประชุม การลงมติ การแต่งตั้งกรรมาธิการและการดำเนินการของกรรมาธิการ การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย และกิจการอื่น การพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการ

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น และผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติอภิปรายในประเด็น การแต่งตั้งกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ และกรรมาธิการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ ให้สภากรรมาธิการแต่งตั้งจากสมาชิกสภากรรมาธิการอื่นอาจแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมิได้เป็นสมาชิกสภากรรมาธิการได้ โดยให้พิจารณาถึงความรู้ความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์ในการทำหน้าที่และมีจำนวนกรรมาธิการตามความจำเป็น หรือ ให้แต่งตั้งบุคคลที่เป็นสมาชิกสภากรรมาธิการจำนวนสามสิบคน และบุคคลซึ่งมิได้เป็นสมาชิกสภากรรมาธิการอีกสิบห้าคน เพื่อให้ได้บุคคลที่หลากหลาย มีความเชี่ยวชาญในแต่ละประเด็น มาเป็นกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ ที่ต้องเป็นคนในสภากรรมาธิการอื่นนั้น เป็นไปเพื่อให้เกิดความไว้วางใจในการร่างรัฐธรรมนูญ

คณะกรรมการฯ ตอบชี้แจงดังนี้ สมาชิกสภากรรมาธิการมาจากการเลือกตั้งของประชาชน เป็นผู้ที่ประชาชนเลือกมาแล้ว จากผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ประชาชนมีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้น คือการเลือกสมาชิกสภากรรมาธิการ การเลือกตั้งของประชาชนผ่านการพิจารณากลับกรรมาธิการแล้ว จึงต้องเลือกคณะกรรมการจากสมาชิกสภากรรมาธิการเท่านั้น ส่วนคณะกรรมการด้านอื่น ๆ การคัดเลือกจากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน มีความเหมาะสมแล้ว ส่วนคณะกรรมการด้านอื่น ๆ ให้ดำเนินการตามความเหมาะสม เป็นการกำหนดไว้อย่างลงตัวแล้ว

ที่ประชุมมีมติเห็นด้วยกับร่างที่มีการแก้ไข ด้วยคะแนน ๕๓๐ เสียง และที่ประชุมเห็นด้วยกับร่างของคณะกรรมการเสียงข้างมากที่มีการแก้ไข ๕๖๕ เสียง

มาตรา ๒๕๖/๑๕

มีการแก้ไข

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น และผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

ประเด็น กำหนดระยะเวลาและกระบวนการในการนำเสนอต่อรัฐสภาเพื่อให้ความเห็นชอบกรรมาธิการขอสงวนความเห็น อภิปรายในประเด็น เมื่อพิจารณาเสร็จแล้วต้องนำกลับมาให้รัฐสภาให้ความเห็นชอบ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างรัฐธรรมนูญ โดยจะมีการแก้ไขเพิ่มเติมเป็นประการใดมิได้ เมื่อรัฐสภาลงมติให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญแล้ว ให้ประธานรัฐสภานำร่างรัฐธรรมนูญส่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อจัดให้มีการออกเสียงประชามติตามมาตรา ๒๕๖/๑๖ ในกรณีที่รัฐสภาไม่เห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวให้ส่งเหตุผลที่ไม่เห็นชอบให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อจัดให้มีการเผยแพร่พร้อมกันเนื้อหาของร่างรัฐธรรมนูญให้ประชาชนทราบด้วยเพื่อให้เป็นไปตามหลักการตรวจสอบที่ถูกต้อง ให้รัฐธรรมนูญมีความยึดโยงกับรัฐสภาและประชาชน ทั้งนี้ มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็นว่า ควรให้รัฐสภาพิจารณาโดยไม่ลงมติ แต่ให้รัฐสภาแค่เพียงพิจารณา ให้ประธานรัฐสภาส่งร่างรัฐธรรมนูญที่รัฐสภาพิจารณาแล้วไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รัฐสภา

พิจารณาเสร็จ เพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการจัดให้มีการออกเสียงประชามติของประชาชนว่าจะเห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญหรือไม่เห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญที่สภาร่างรัฐธรรมนูญเสนอ เพื่อให้ประชาชนผู้เป็นเจ้าของประเทศ เป็นผู้ตัดสินใจว่าจะรับหรือไม่รับร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อให้ได้รัฐธรรมนูญที่มาจากประชาชนอย่างแท้จริง

มีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ อภิปรายในประเด็น ให้รัฐสภาพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญทั้งฉบับที่สภาร่างรัฐธรรมนูญเสนอเป็นรายหมวดหรือรายส่วน โดยมีการออกเสียงในวาระนี้ให้ถือเสียงข้างมากเป็นประมาณ ในกรณีที่รัฐสภาเห็นว่าเนื้อหาในหมวดใดหรือในส่วใดมีเนื้อหาไม่เป็นไปตามผลของการออกเสียงประชามติ ให้รัฐสภาแจ้งให้สภาร่างรัฐธรรมนูญทราบและดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อหาให้เป็นไปตามผลการออกเสียงประชามติดังกล่าว แล้วเสนอต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณา และเมื่อรัฐสภาได้พิจารณาเสร็จสิ้นแล้วให้รอไว้สามสิบวัน เมื่อพ้นกำหนดนี้แล้วให้รัฐสภาพิจารณาเพื่อให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญทั้งฉบับต่อไปการลงมติเพื่อให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญทั้งฉบับตามวรรคสอง เพื่อลดกระแสความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้น เพื่อให้เกิดการยอมรับ และเกิดความสงบสุขในประเทศ

คณะกรรมการการฯ ตอบชี้แจงดังนี้ ประชาชนเป็นผู้สถาปนารัฐธรรมนูญ ประชาชนเป็นเจ้าของประเทศ หากรัฐสภาอภิปรายแสดงความคิดเห็น แสดงข้อดีข้อเสียของแต่ละหมวดให้ประชาชนรับทราบ และใช้วิจาร์ณญาณในการลงประชามติ รัฐสภาไม่ควรลงมติ เพราะอาจเป็นการขึ้นำประชาชนการอภิปรายเป็นเพียงการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบ จำเป็นต้องใช้เสียงประชามติจากประชาชนเป็นตัวชี้ขาดว่าจะรับหรือไม่รับร่างรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญที่ดีที่สุดคือต้องมาจากการยอมรับของประชาชนจึงขอยืนยันตามร่างของคณะกรรมการการเสียงส่วนใหญ่

ที่ประชุมมีมติเห็นด้วยกับร่างที่มีการแก้ไข ด้วยคะแนน ๕๖๘ เสียง และที่ประชุมเห็นด้วยกับร่างของคณะกรรมการเสียงข้างมากที่มีการแก้ไข ๓๗๙ เสียง

มาตรา ๒๕๖/๑๖

มีการแก้ไข

มีกรรมวิธีการขอสงวนความเห็น และผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

ประเด็น การลงประชามติ

กรรมวิธีการขอสงวนความเห็น อภิปรายในประเด็น การออกเสียงประชามติให้ประธานรัฐสภาส่งร่างรัฐธรรมนูญ ดังกล่าวไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รัฐสภาประชุมเพื่ออภิปรายแสดงความคิดเห็นต่อร่างรัฐธรรมนูญที่สภาร่างรัฐธรรมนูญเสนอเสร็จสิ้นตามมาตรา ๒๕๖/๑๕ เพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการจัดให้มีการออกเสียงประชามติของประชาชนว่าจะเห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญหรือไม่ หลักเกณฑ์และวิธีการออกเสียงประชามติให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง คณะรัฐมนตรี และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจัดให้มีการเผยแพร่เนื้อหาของร่างรัฐธรรมนูญให้ประชาชนรับทราบเป็นการทั่วไปผ่านสื่อมวลชนเวทีแสดงความคิดเห็น และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทุกประเภท โดยให้ผู้ที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญได้แสดงความคิดเห็นโดยเสรีภายใต้กรอบของกฎหมาย เมื่อการออกเสียงประชามติเสร็จสิ้นแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการออกเสียงประชามติให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันออกเสียงประชามติ หากคะแนนการออกเสียงประชามติเห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญให้ดำเนินการตามมาตรา ๒๕๖/๑๗ ต่อไป แต่หากคะแนนการออกเสียงประชามติไม่เห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญ ให้ร่างรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป และให้แจ้งผลการออกเสียงประชามติให้ประธานรัฐสภา หรือประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี

ทราบโดยเร็ว ในกรณีผู้มีสิทธิออกเสียงมาออกเสียงลงคะแนนไม่ถึงกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียงให้ คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดวันออกเสียงประชามติของประชาชนอีกครั้ง

มีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ อภิปรายในประเด็น เมื่อการออกเสียงประชามติเสร็จสิ้นแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการออกเสียงประชามติให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันออกเสียงประชามติ หากคะแนนการออกเสียงประชามติเห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญให้ดำเนินการตามมาตรา ๒๕๖/๑๗ ต่อไป แต่หากคะแนนการออกเสียงประชามติไม่เห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญให้ร่างรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป และให้แจ้งผลการออกเสียงประชามติให้ประธานรัฐสภาหรือประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณีทราบโดยเร็ว โดยไม่ต้องใช้คะแนนไม่ถึงกึ่งหนึ่งในห้าของจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียง เพราะเป็นข้อจำกัดที่อาจทำให้รัฐธรรมนูญตกไป

คณะกรรมการฯ ตอบชี้แจงดังนี้ การทำประชามติไม่ว่าจะผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภาหรือไม่ ก็ต้องทำประชามติ เพื่อให้ประชาชนให้ความเห็นชอบ โดยให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติฉบับปัจจุบัน การทำประชามติมีผลใช้ได้ ก็ต่อเมื่อมีการออกเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียง หากเสียงไม่ถึงกึ่งหนึ่งให้ร่างรัฐธรรมนูญตกไป และให้มีการตั้งสภาร่างรัฐธรรมนูญขึ้นมาใหม่ โดยใช้เสียงสองในสามของสภาให้ความเห็นชอบในการจัดตั้งสภาร่างรัฐธรรมนูญ

ที่ประชุมมีมติเห็นด้วยกับร่างที่มีการแก้ไข ด้วยคะแนน ๕๑๙ เสียง และที่ประชุมเห็นด้วยกับร่างของคณะกรรมการเสียงข้างมากที่มีการแก้ไข ๕๒๑ เสียง

มาตรา ๒๕๖/๑๗

มีการแก้ไข

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น และผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

ประเด็น ขั้นตอนการนำร่างรัฐธรรมนูญทุกเกล้าฯ ภายหลังจากการทำประชามติแล้ว

กรรมาธิการขอสงวนความเห็น อภิปรายในประเด็น โดยขอให้คงความในมาตรา ๒๕๖/๑๗ ไว้ตามร่างเดิม ดังนี้ มาตรา ๒๕๖/๑๗ เมื่อผลการออกเสียงประชามติเห็นชอบด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญให้ประธานรัฐสภานำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย และให้นำความในมาตรา ๘๑ วรรคสอง และมาตรา ๑๔๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม และให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ เพื่อให้เป็นไปตามครรลองของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

คณะกรรมการฯ ตอบชี้แจงดังนี้ การตัดมาตรา ๑๔๖ ออก ไม่ควรมีกระบวนการยับยั้งกฎหมายสูงสุด ที่มาจากประชาชน จึงตัดข้อความออก

ที่ประชุมมีมติเห็นด้วยกับร่างที่มีการแก้ไข ด้วยคะแนน ๕๑๓ เสียง และที่ประชุมเห็นด้วยกับร่างของคณะกรรมการเสียงข้างมากที่มีการแก้ไข ๔๕๔ เสียง

มาตรา ๒๕๖/๑๘

มีการแก้ไข

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น และผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

ประเด็น การเว้นวรรคทางการเมืองสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ

กรรมาธิการขอสงวนความเห็น อภิปรายในประเด็น โดยขอให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๒๕๖/๑๘ วรรคสาม ดังนี้ ในกรณีที่สภาร่างรัฐธรรมนูญสิ้นสุดลงตาม (๔) เพื่อประโยชน์แห่งการขจัดส่วนได้ส่วนเสียห้ามมิให้สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมาธิการทำหน้าที่ยกร่างรัฐธรรมนูญหรือพิจารณา ร่างรัฐธรรมนูญดำรงตำแหน่งทางการเมืองภายในสองปีนับแต่วันที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมีผลบังคับใช้แล้ว และขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๒๕๖/๑๘ สภาร่างรัฐธรรมนูญสิ้นสุดลงในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) สภาร่างรัฐธรรมนูญมีจำนวนสมาชิกเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่ง (๒) สภาร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างรัฐธรรมนูญไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลา ตามมาตรา ๒๕๖/๑๓ วรรคหนึ่ง (๓) เมื่อร่างรัฐธรรมนูญตกไป ตามมาตรา ๒๕๖/๑๓ วรรคหก หรือมาตรา ๒๕๖/๑๖ วรรคห้า (๔) เมื่อร่างรัฐธรรมนูญได้ประกาศใช้บังคับ เป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว ในกรณีที่สภาร่างรัฐธรรมนูญสิ้นสุดลงตาม (๑) และ (๒) ให้ดำเนินการจัดให้มีสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่ตามหมวดนี้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลา ตามมาตรา ๒๕๖/๑๓ วรรคหนึ่ง หรือนับแต่วันที่สภาร่างรัฐธรรมนูญสิ้นสุดลงตาม (๑) แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ บุคคลซึ่งเคยเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญชุดเดิมจะเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญอีกไม่ได้

คณะกรรมการฯ ตอบชี้แจงดังนี้ กรรมการพิจารณาประเด็นนี้อย่างรอบคอบ เพราะ เป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการสิ้นสุดสภาพของสภาร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อประโยชน์แห่งการขจัดส่วนได้ ส่วนเสียของผู้ร่างกฎหมายจะมีบทบัญญัติไว้ในบทเฉพาะกาล หลังจากมีการร่างกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ก่อนที่จะมีการบังคับใช้กฎหมาย

ที่ประชุมมีมติเห็นด้วยกับร่างที่มีการแก้ไข ด้วยคะแนน ๕๔๒ เสียง และที่ประชุมเห็นด้วยกับ ร่างของคณะกรรมการเสียงข้างมากที่มีการแก้ไข ๓๐๒ เสียง

มาตรา ๒๕๖/๑๙

ไม่มีการแก้ไข

มีกรรมการขอสงวนความเห็น และผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

ประเด็น การตกไปของร่างรัฐธรรมนูญ

กรรมการขอสงวนความเห็น อภิปรายในประเด็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๒๕๖/๑๙ เป็นดังนี้ มาตรา ๒๕๖/๑๙ ในกรณีร่างรัฐธรรมนูญที่จัดทำขึ้นตามหมวดนี้ตกไป คณะรัฐมนตรี หรือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของ สภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภามีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวน สมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา มีสิทธิเสนอยุติต่อรัฐสภา เพื่อให้รัฐสภามีมติให้มีการจัดทำ ร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ตามหมวดนี้อีกได้ การออกเสียงลงคะแนนให้ความเห็นชอบของรัฐสภาต้องได้เสียง มากกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา ทั้งนี้ บุคคลผู้ที่เคยเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ จะเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญอีกมิได้ และให้ตัดวรรคสองของมาตรานี้ออกไป เพื่อเป็นทางออกของปัญหา โดยไม่จำเป็นต้องรอ ๔ ปี จึงจะสามารถแก้ไขรัฐธรรมนูญ เพราะต้องรอการเลือกตั้งต้องรอการมีรัฐสภา

คณะกรรมการฯ ตอบชี้แจงดังนี้ คณะกรรมการมิได้แก้ไขคงไว้ตามร่างเดิม ประเด็น ที่สำคัญคือสภาร่างรัฐธรรมนูญออกรับฟังเสียงของประชาชนในทุกพื้นที่และทุกจังหวัด เสียงที่กำหนดมาจาก ร่างเดิมจึงกำหนดเสียงสองในสามของรัฐสภา จึงจะสามารถจัดตั้งสภาร่างรัฐธรรมนูญขึ้นมาใหม่ได้ ในหนึ่งสมัย สามารถแก้รัฐธรรมนูญได้ใหม่อีก ๑ ครั้ง การจะยกร่างใหม่ต้องรอรัฐบาลชุดถัดไป

ที่ประชุมมีมติเห็นด้วยกับร่างที่ไม่มีการแก้ไข ด้วยคะแนน ๓๙๓ เสียง

มาตรา ๕

มีการแก้ไข

มีกรรมการขอสงวนความเห็น และผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

ประเด็น การตราพระราชกฤษฎีกากำหนดให้มีการรับสมัครเลือกตั้งเป็นสมาชิก สภาร่างรัฐธรรมนูญ

ที่ประชุมมีมติเห็นด้วยกับร่างที่มีการแก้ไข ด้วยคะแนน ๕๔๕ เสียง และที่ประชุมเห็นด้วยกับ ร่างของคณะกรรมการเสียงข้างมากที่มีการแก้ไข ๕๑๔ เสียง

เมื่อพิจารณาเสร็จสิ้นแล้ว เลขธิการสภาผู้แทนราษฎรอ่านพระราชกฤษฎีกา ปิดประชุม รัฐสภา สมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่สอง พ.ศ. ๒๕๖๔ วันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้ไว้ ณ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นปีที่ ๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่ได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภา สมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่สอง พ.ศ. ๒๕๖๓ ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๓ นั้น บัดนี้ จะสิ้นกำหนดเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวันตามสมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่สอง ในวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๒๒ และมาตรา ๑๗๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญประจำปี ครั้งที่สอง ตั้งแต่วันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

จากนั้น ประธานฯ จึงสั่งปิดการประชุม เวลา ๒๑.๕๕ นาฬิกา

ปิดการประชุมเวลา ๒๑.๕๕ นาฬิกา

*****